

Tóháti Zsuzsa

Lábnyomok

a víz
kifordítja a gyökereket
a meglazult talajból
a felhólyagosodott aszfalt rágörbül az útra
lassul a lépés
lábnyomok
a vidéki állomáson ahová
a fiatal nagyanyám először megérkezett
valamikor a múlt század derekán
és nemigen indult többé útnak onnan már
sosem
pedig Debrecent tartotta egész életében
igazi otthonának

a félnapos út a városból amit aztán
másfél nap alatt tettem meg
mert
leugorva a lovas kocsiról a közeli kukoricásba
menekült
teljes súlyával feküdt elsőszülöttjére
fejében zúgtak dédanyám szavai
mint golyótól szétrebbenő madarak
szárnyuk arcukat érte
hogyan nagyapám visszajönni már úgysem fog
soha
férj kell apa
a gyerekeknek
és nagyanyám évekig a szekrényben lógó
férfiruháknak énekelt
reggelente
szélesre tárta az ajtókat míg
nagyapám végül hazaérkezett
a sortűz után

nagyanyám visszamászott a szekérre
aki ottmaradt

testét lemosta a következő nyári eső
a véres pusztában a száraz között
hagyták őket
fiatalabb volt mint én most
kendővel kötötte be fejét
anyám akkor még meg sem született
a lebombázott Debrecenből
válogatás nélkül hoztak magukkal mindent
szakajtót, sámlit, dátumokat,
beköltöztették mindennapjaikba
az évszakok között fel-feltámadó
szelet ahogy
a homokot fújja
később aztán ismerős lett minden
az év forró köldöke július után
az egymásból nyíló utak
a falusi asszonyok akik kendő nélkül
mosták lepedőikből a vért mind
megszokták végül nagyanyámat

csak ő nem tudta
megszokni végtagjaiban a zsibbadást
mikor a bombák zúgására ébredt még
évekkel azután is hogy
nagyapám a fogságból hazaérkezett és
végre kigyúlt a villanyfény
az apró falvakban is
a háború után
még hat gyermeke született
falusi asszonnyá vált aki a városba
többé már sohasem tért vissza
de
élete végén is számolta magában
a kukoricásból kivezető lábnyomokat vissza egészen
a lovas szekérig
számolta őket mind
akik ottmaradtak
a még friss zöld kukoricásban
testüket lemosta
a következő nyári eső

gyökereket fordított ki
a meglazult talajból és
a lábnyomokat felitta
hajnalra
a víz